

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ДВНЗ «ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
Кафедра лісового та садово-паркового господарства
Державне підприємство «Степовий ім. В.М. Виноградова філіал УкрНДІЛГА»
Державне спеціалізоване лісозахисне підприємство «Херсонлісозахист»
Управління лісового та мисливського господарства у Херсонській області

ДВНЗ «ХДАУ»

**Матеріали II-ої Всеукраїнської науково-практичної конференції
здобувачів вищої освіти та молодих учених**

«Наукові читання імені В. М. Виноградова»

21-22 травня 2020 року, м. Херсон

Херсон – 2020

«Наукові читання імені В. М. Виноградова»: II-га Всеукраїнська науково-практична конференція. 21-22 травня 2020 року – Херсон: 2020. – 80 с.

В збірку увійшли матеріали з питань методики викладання у вищій школі, екології рослин та природно-заповідної справи, теоретичних і прикладних аспектів інтродукції рослин, сучасних напрямків садово-паркового господарства, захисту рослин, дендрології, лісовідновлення, агролісомеліорації, фітомеліорації, лісівництва та лісознавства.

Відповідальні за випуск: Назаренко С.В.

Збірник підготовлено з оригіналів доповідей без літературного редагування. Всі матеріали представлені в авторській редакції, редколегія не несе відповідальності за недостовірність представленої авторами інформації.

ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет», 2020

ЗМІСТ

<i>Ангіна Л. С.</i> Особливості природного відновлення видів роду <i>Populus L.</i> в водоохоронно-захисних лісах Лівобережного Лісостепу України	6
<i>Бондар О. Б.</i> Лісівничо-екологічний профіль на водозборі річки Мож	8
<i>Велика К.В., Бойко Т. О.</i> Дослідження хвороб деревних рослин міста Білгород-Дніпровський (Одеська область)	10
<i>Гармаш А. В.</i> Соснові деревостани Лісостепу Сумщини	13
<i>Глод О. І., Назаренко С. В.</i> Адвентивні комахи-шкідники зелених насаджень міста Олешки	16
<i>Головащенко М. Ф.</i> Стабілізація штучних сосняків на Нижньодніпровських пісках шляхом проведення рубок догляду	17
<i>Голуб В. А., Котовська Ю. С.</i> Монохромний квітник, його створення	19
<i>Дашевська Л. М.</i> Цільовий компонент навчання іноземним мовам на сучасному етапі	20
<i>Дементьєва О. І., Бондаренко А. М.</i> Аналіз доцільності глибокого кронування декоративних деревних рослин в урбанізованому середовищі	23
<i>Дементьєва О. І., Черепанова Ю. В.</i> Аналіз стану зелених насаджень території дошкільного навчального закладу міста Херсон	25
<i>Дементьєва О. І., Брит А. О.</i> Особливості проектування зелених насаджень обмеженого користування	27
<i>Жиленко Н. В., Головащенко М. Ф.</i> Щодо електронного обліку обсягу заготовленої лісопродукції на підприємствах лісового господарства Херсонської області	29
<i>Козел М. О., Терещук О. М., Кичилюк О. В.</i> Ландшафтно-композиційні прийоми в озелененні дошкільних навчальних закладів	31
<i>Козел Т. С., Кичилюк О. В.</i> Асортимент вирощування декоративних деревних рослин у базисному розсаднику ДП “Ратнівське лісомисливське господарство”	34
<i>Котовська Ю. С., Омелянова В. Ю.</i> Використання реліктових рослин для озеленення територій	36
<i>Лебедева Н. А.</i> Вплив пожеж на лісові екосистеми	38
<i>Набока О. М., Назаренко С. В.</i> Захист лимонів закритого ґрунту від шкідників та хвороб	41
<i>Назаренко С. В.</i> Про шкодочинність платанового клопа-мереживниці <i>Corythucha ciliata</i>	43

зумовлені наявністю пожеж в екосистемі, наприклад; взаємодія вогневих, абіотичних та біотичних компонентів екосистеми; екосистемний підхід до еволюції організмів тощо.

Література

1. Predicting, Monitoring, and Assessing Forest Fire Dangers and Risks. Igi-Global, 2020. USA [https://www.igi-global.com/book/predicting-monitoring-assessing-forest-fire/234504?utm_source=m&utm_medium=ac&utm_campaign=bec to pr od&utm_content=10.07.2019](https://www.igi-global.com/book/predicting-monitoring-assessing-forest-fire/234504?utm_source=m&utm_medium=ac&utm_campaign=bec+to+pr+od&utm_content=10.07.2019)

2. Pasko O. A., Kovyazin V. F. Lebedeva N. A. The Influence of Fires on Forest Ecosystems . Chapter 15. // Predicting, Monitoring, and Assessing Forest Fire Dangers and Risks. Nikolay Viktorovich Baranovskiy (National Research Tomsk Polytechnic University, Russia). PP. 345-366. Igi-Global, 2020. USA <https://www.igiglobal.com/viewtitlesample.aspx?id=240940&ptid=234504&t=The%20Influence%20of%20Fires%20on%20Forest%20Ecosystems&isxn=9781799818670>

ЗАХИСТ ЛИМОНІВ ЗАКРИТОГО ҐРУНТУ ВІД ШКІДНИКІВ ТА ХВОРОБ

Набока О. М., магістрант,

Назаренко С. В., канд. с.-г. наук

ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет», Херсон, Україна

Боротьба з шкідниками та хворобами рослин в умовах закритих приміщень має свої особливості, адже свіже повітря надходить у незначних об'ємах і відсутність достатньої вентиляції накладає свої обмеження на вибір прийомів захисту рослин.

Найпоширеніші шкідники кімнатних лимонів та лимонів, що вирощують в теплицях і оранжереях, - кліщ, червець, щитівки, попелиця та нематода.

Захист лимону від щитівок (*Diaspididae*). Власний досвід боротьби з щитівкою шляхом її збирання вручну дає підстави не рекомендувати для застосування даний спосіб боротьби, оскільки пошкодження щитка призводить до поширення щитівок.

Непогані результати при низькій чисельності шкідника дають “народні методи”, зокрема: нанесення на листя соку часнику або емульсії з оливкової олії (1 літр води змішують з 2 столовими ложками олії). У важкодоступних місцях для нанесення найкраще використовувати пензлик, також можна ватним тампоном, змоченим етиловим спиртом, протирати частини рослини зі скупченням шкідника. Заходи боротьби проводять тричі з інтервалом у 7-10 днів.

При значній чисельності щитівки й коли “народні методи” не дають бажаного результату, використовують хімічні препарати — інсектициди. Із сучасних препаратів нами застосовувався “Актара”. Зауважимо, що ні в якому разі не можна залишати оброблені рослини на прямих сонячних променях.

Застосування інсектицидів вимагає обов'язкового дотримання техніки безпеки з використанням індивідуальних засобів захисту. Якщо інсектицид було застосовано в період плодоношення, то плоди не можна вживати в їжу.

Профілактика. Несприятливими для розвитку щитівок є висока вологість повітря та достатнє освітлення.

Захист лимону від попелиць (*Aphidoidea*). При перших ознаках появи попелиці рослину потрібно ізолювати і двічі з інтервалом в один тиждень промивати місця скупчення комах трьох відсотковим розчином господарського мила. Інсектициди застосовують лише в тому випадку, якщо необхідно обприскувати кілька дерев зі значною кількістю шкідника. Позитивних результатів можна досягти, застосовуючи Конфідор Максі.

У цілях профілактики появи попелиці доцільно один раз на тиждень промивати листя і гілки лимонів під струменем води кімнатної температури. Під час інтенсивного обмивання рослини бажано слідкувати, щоб вода не потрапляла на ґрунт. Для цього його потрібно накривати водотривким матеріалом, наприклад, поліетиленовою плівкою.

Методи боротьби з червцем (*Pseudococcidae*). При низькій чисельності шкідника за допомогою губки протирають (миють) усю рослину двовідсотковим розчином зеленого мила. Інсектициди використовують у тих випадках, коли значна чисельність комах виявляється на багатьох рослинах. Позитивні результати були отримані при застосуванні 0,02% водного розчину Актара.

Захист лимону від кліщів (*Tetranychidae*). Жоден з народних методів, описи яких ми знайшли в Інтернеті, не дав позитивних результатів. Однократне оприскування інсектицидом Актеллік з концентрацією робочого розчину 0,15 % значно зменшив чисельність кліщів. Для знищення осередку кліщів довелося провести чотирикратне оприскування Актелліком з інтервалом у 5 днів. При застосуванні акарицидів знадобилося проведення всього двох обприскувань: перше — препаратом Демітан 20% к.с (концентрація робочої рідини 0,05%) і через 10 днів друге — препаратом Омайт 57% (концентрація робочої рідини 0,15%). Обприскування рослин проводили на відкритому повітрі.

Методи боротьби з цитрусовою нематою (*Tylenchulus semipenetrans*). Для боротьби з цитрусовою нематою нематоциди не використовувались.

Дуже гарні результати в боротьбі з нематою дала термічна обробка коренів. Для проведення цієї процедури рослину разом з грудкою землі виймали з посуду (горшка). Рослину разом з грудкою поміщали в корито, де струменем теплої води коріння відмивали від ґрунту. Відмите коріння оглядали і сильно вражені його частини вирізали. У чистій місткості рослину разом з коренем мили у воді при температурі 55 °С. Тривалість термічного впливу становила 20 хвилин. Потім коріння злегка підсушували й висаджували у стерильну місткість із ґрунтом, який попередньо протягом двох годин пройшов термічну обробку при температурі 100 °С.

Окрім шкідників у лимона є й інші хвороби. Як і декоративні та плодові рослини він піддається багатьом захворюванням, найбільш поширені серед яких є гомоз, сажистий грибок і листова мозаїка.

Заходи боротьби при гомозі (камедетеча). На ранніх стадіях захворювання, якщо воно носить не інфекційний характер, достатньо усунути причини, що викликали камедетечі. При інтенсивному гомозі заходи боротьби мають бути комплексними: хірургічне втручання, коли хворі ділянки очищають від уражених тканин, у тому числі й поблизу кореневої шийки. Зачищені місця обробляють 3% розчином мідного купоросу, після підсихання замазують садовим варом. Пересадку у свіжий ґрунт не роблять. Одноразово поливають 5% розчином перманганат калію та підживлюють органічним добривом “Біогель”.

Сажистий грибок. При перших ознаках хвороби наліт змивають чистою теплою водою, після чого листя протирають вологою ганчіркою, змоченою в мильно-масляному розчині, а зі стовбура зчищають щітками з подальшою дезінфекцією вапном. Теплицю, де виявлено вражений лимон, необхідно добре провітрювати.

При підтвердженні достовірності діагнозу - листова мозаїка, із метою запобігання розповсюдженню захворювання на інші рослини, вражені вірусом дерева лимону видаляють і знищують.

Підсумовуючи, зазначимо, одним із головних заходів запобігання появі шкідників та хвороб лимону є дотримання агротехніки його вирощування.

ПРО ШКОДОЧИННІСТЬ ПЛАТАНОВОГО КЛОПА-МЕРЕЖИВНИЦІ *CORYTHUCHA CILIATA*

Назаренко С.В., к. с.-г. наук

ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет», Херсон, Україна

Платановий клоп-мереживниця *Corythucha ciliata* Say, 1832 (*Hemiptera: Tingidae*) - новий для України інвазійний адвентивний вид, у Херсоні був виявлений Р. Мішустіним на платані в 2017 році.

Corythucha ciliata Say - вид північно-американського походження. Єдиною рослиною-господарем для платанового клопа-мереживниці є види роду *Platanus*. Природний ареал охоплює східні райони Північної Америки. Наразі широко розселився в межах Європи і Малої Азії, зустрічається практично у всіх країнах, де ростуть платани.

Шкодочинність *Corythucha ciliata* Say досліджувалась у 2019 році, тобто на третій рік після виявлення на деревах платана східного *Platanus orientalis* L., що зростають на території ДВНЗ “Херсонський державний аграрно-економічний університет”. Протягом вегетаційного періоду відмічено розвиток щонайменше двох генерацій шкідника.